

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Muistio

Aika 11.2.2024 klo 15–18

Paikka Gradia Viitaniemi, Tuusula

Osallistujat

Sirkku Ingervo	Vesa Leinonen
Matias Lahti	Tuulia Kuntsi
Veikko Kaalikoski	
Maija Kuustie	Mari Kolu
Seelapella Paananen	Susa Rahkonen
Alisa Pasanen	Seppo Huhtiniemi
Liisa Ansio	
Emmi Wilen	Pauliina Lahtinen
Tuija Räsänen	Virve Hongisto pj.
Soile Kukkonen	Tiina Hilpinen siht.
Minna Sillanpää	
Taina Saarikko	
Hanna Hämäläinen	
Päivi Nevalainen	

- Tervetuloa
Käytiin läpi yhteistyöryhmän esittelykierros.
- Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen
Edelliseen kokousmuistioon ei tullut huomautettavaa.
Hyväksytään edellisen kokouksen muistio.

Yhteistyöryhmän kokousmuistiot löytyvät osoitteesta:
[Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä | Keski-Suomen hyvinvointialue](#)

- Virve Hongisto kävi läpi vuoden 2025 alusta voimaan tulleen organisaatiomuutoksen. Lasten, nuorten ja perheiden vastuualue on kasvanut, kun mukaan kokonaisuuteen on liitetty aikuisten sosiaalipalvelut. Palveluiden

todettiin jatkuvan ennallaan, jolloin vastuualueen muutos ei organisoitumisellaan näy asiakkaalle. Palveluiden saatavuuden ja yhteistyön eri vastuualueiden välillä uskotaan paranevan.

- Lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut hyvinvointialueella, Hanna Hämäläinen ja Päivi Nevalainen

-Kokonaisuus on perustettu hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa. Perustehtävänä on tarjota koko hyvinvointialueella kasvatus- ja perheneuvontapalveluita, lasten mielenterveystyö, nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluita sekä neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen palveluita. Hoitotakuun mukaan lapsi tai nuori pääsee hoidontarpeen arviointiin saman vuorokauden aikana. Kiireettömän hoidon tarpeessa vastaanottoaika tarjotaan 14 vuorokauden sisällä.

-Kasvatus- ja perheneuvontapalvelut ovat tarjolla lakisääteisesti 18 ikävuoteen saakka. Sosiaalihuoltolain 26 § mukaan perheille tarjotaan tukea pari- ja perhesuhteiden ylläpitämisessä sekä tuetaan vanhemmuutta ja lasta lapsen ja nuoren kasvun ja kehityksen eri vaiheissa. Perheneuvoloissa on mahdollista tarjota alle 13-vuotiaille lapsille perustason mielenterveyspalvelut, sekä hoidon arviointi ja diagnostiset perustutkimukset lievien ja keskivaikeiden mielenterveysongelmien ja -häiriöiden toteamiseksi ja tuen tarjoamiseksi.

-Nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden kohderyhmänä ovat 13–22-vuotiaat nuoret. Seitsemän tiimin voimin toteutetaan hoitosuunnitelmaan perustuen moniammatillisesti eri mielenterveyden hoitomuotoja ja avopäihdetyötä. Nuorelle tarjotaan hoidontarpeen arvioinnin mukaan hoito ja kuntoutus. Perustason palveluiden piiriin nuori pääsee ilman lääkärin lähetettä.

-Neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen yksikkö tarjoaa Lastentutkimuskeskus -nimellä tutkimusta ja perustason neuropsykologista kuntoutusta esikouluikäisistä lapsista 18-vuotiaisiin nuoriin. Kohderyhmänä on lapset ja nuoret, joilla voi oppimisvaikeuksien lisäksi olla myös neuropsykiatrisia oireita. Nepsy-tiimejä on kaksi (Äänekoski ja Jyväskylä) ja niiden tehtävänä on tarjota matalan kynnyksen tukea lapselle ja perheelle niissä tapauksissa, kun lapsi ei kuulu erikoissairaanhoidon tai vammaispalveluiden piiriin.

Aikuispsykiatrialla on oma työryhmä nuorille aikuisille, 18–22-vuotiaille. Todettiin, että kevään kokoukseen voisi pyytää mukaan edustuksen myös

heiltä. Jyväskylässä on todettu nuorten mielenterveyspalveluiden asiakas- ja käyntimäärien kasvaneen. Tämän uskotaan osoittavan, että tiimit ovat toimivat ja asiakkaat ovat löytäneet ja päässeet palveluiden piiriin.

-Lasten ja nuorten hoito- ja palveluketjut

Hoito- ja palveluketjujen avulla selkiytetään lasten mielenterveystyön palvelujärjestelmää ja yhdenmukaistetaan toimintakäytänteitä koko hyvinvointialueella. Toimivilla hoito- ja palveluketjuilla pyritään edistämään tasavertaista ja oikea-aikaista palveluun pääsyä.

-Hoidon porrastuksella tarkoitetaan tutkimisen ja hoidon järjestämistä hoitoketjun näkökulmasta. Eri tasoja on ennaltaehkäisystä ja varhaisesta palvelutarpeen tunnistamisesta aina vaativampaa hoitoa tarvitsevan lapsen tai nuoren hoidontarpeen arviointiin. Kuinka paljon voidaan tehdä esimerkiksi kodin ja koulun välistä yhteistyötä ennen kuin tarvitaan erikoissairaanhoidon/lääkäriä tai lääkettä. Monialaiset yhteistyöryhmät ovat tärkeässä asemassa. Ammattilaisen käyttöön löytyy työkaluja, joilla tunnistaa ja seurata lapsen ja nuoren elämäntilannetta ja vointia esimerkiksi kotona tai koulussa.

Asiaan liittyen esille nousi ajatus siitä, mitä nuorille on tarjolla tavallisena arkipäivänä monenlaisten ongelmien välttämiseksi. Syiden selvittäminen seurauksien rinnalla on myös yhtä tärkeää. Esimerkiksi - jos kouluruoka ei ole maistuvaa, ei koululaiset sitä syö – Kuitenkin lapsen ja nuoren jaksamisen kannalta riittävä ravinto päivän aikana on oleellista.

-Terapiatakuu astuu voimaan 1.5.2025 - Alle 23-vuotiaiden lasten, nuorten ja nuorten aikuisten tulee saada hänelle arvioitu psykososiaalinen hoito tai tuki 28 kuukauden sisällä.

-Digitaalinen arviointityökalu, Nuorten Navi on otettu käyttöön myös opiskeluhuollon palveluissa vuoden 2025 alusta. Työkalu on tarkoitettu ammattilaisten käyttöön ja se toimii yhteistyössä lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian tiimin kanssa. Nuorten Naviin nuori vastaa itse, mutta mukana on myös vanhemman osuus. Kevään 2025 aikana pilotoidaan myös Lasten interventionavigaattori.

Mari Kolu kertoi, että Nuorten Naviin liittyen on suunnitteilla yhteinen kehittämispalaveri, jonka tarkoituksena on suunnitella, kuinka toteutetaan Nuorten Navi sujuva käyttö kouluilla ja kouluterveydenhuollossa. Tarpeellisenä pidetään ylipäättään yhteistyöryhmiä keskustelemaan opiskeluhuollon ja kouluterveydenhuollon yhteistyöstä.

- Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman vuoden 2024 mittarit ja tunnusluvut
 - Tarkastelussa olivat kalenterivuositason käytetyt mittarit (esimerkiksi Move-mittaus, hyvinvointialueen seurantaraportit ja potilastietojärjestelmät palvelualueittain, Sotkanet, Avohilmo). Opiskeluhuoltosuunnitelmassa yhtenä mittarina kouluterveyskysely, joka toteutetaan joka toinen vuosi. Vielä käytössä olevat kolme eri potilastietojärjestelmää haastaa tunnuslukujen hakua ja aukottoman yhteenvedon tekemistä. Psykologien ja kuraattoreiden käytössä on edelleen jopa viisi erilaista potilastietojärjestelmää.
- Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman päivittäminen
 - Nykyinen opiskeluhuoltosuunnitelma on vuoden 2025 loppuun voimassa. Päivitysprosessi on käynnissä. Päivitystyö on koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö. Päivitetty alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma etenee Lasten, nuorten ja perheiden lautakunnan kautta aluevaltuustoon hyväksyttäväksi.

Hyvinvointialue on vetovastuussa opiskeluhuoltosuunnitelman kehittämisessä. Pohdittiin, mikä on tämän työryhmän rooli päivitystyön suhteen. Keskusteltiin opiskeluhuoltosuunnitelman päivityksen tarpeista kyselyn avulla. Kyselyn kautta saadaan tietoa palvelujen riittävydestä ja saatavuudesta. Pohdittiin voisiko koulutuksen järjestäjältä saada ehdotuksia, millaisia kysymyksiä kyselyyn voisi asettaa.

Oppilaat ja opiskelijat halutaan ottaa mukaan yhteistyöhön. Myös kouluissa opettajien näkökulmaa pidetään tärkeänä. Esimerkiksi Nepsy-tuen ja mielenterveyspalvelujen riittävydestä saadaan tietoa koulujen näkökulmasta. Nuorisotyöllä voi olla tärkeä osuus kyselyn uusimisessa. Nuorisotyön koordinaattori Pauliina Lahtinen kertoi, että tämän kyseisen päivitystyön esille nostaminen voisi olla hyödyllistä toukokuussa 2025 mahdollisesti järjestettävässä nuorisotyön seminaarissa, jossa tarkoituksena olisi käsitellä Ysiypykälä-hankkeetta, minkä tarkoitus on vahvistaa nuorisolain 9§ssä säädettyjen kuntien monialaisten ohjaus- ja palveluverkostojen toimintaa.

Voisiko esimerkiksi työpajatyöskentely olla hedelmällistä. Mahdollisesti ensin Webropol-kysely, jonka jälkeen työpaja työskentely päivitystarpeista. Pohdittiin olisiko opiskelijoiden osuus kyselystä syytä mennä suoraan opiskelijoille. Alustavan suunnitelman mukaan kyselyn voisi valmistaa huhtikuulle, työpajan järjestäminen voisi olla kevään/kesän aikana. Kouluissa toukokuun todettiin olevan kiireisintä aikaa, ja siksi huono ajankohta kyselylle.

- Ajankohtaiset asiat opiskeluhoitopalveluista

- Potilastietojärjestelmä Lifecaren käyttöönotto saattaa näkyä lievänä hitautena palveluissa pohjoisen alueella
- Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän kilpailutus meneillään. Siitä odotetaan sujuvuutta ajanvaraukseen ja kirjaamiseen
- Tilastoinnin yhdenmukaistaminen / tietojohdamisen kehittäminen
- Sähköisen asioinnin piristäminen. Nähdään, että tasapuolista palvelua voidaan edistää, jos sähköisiä palveluita otetaan aktiivisemmin käyttöön.
- Terapiatakuun voimaan astumiseen valmistautuminen
- Toiminnassa kehitetään systeemistä toimintamallia. Nepsy- ja MTP hoito- ja palveluketjujen jalkauttaminen jatkuu. Kirjo- hankehaku laitettu eteenpäin.

Kouluterveydenhuolto

- Terveystarkastusten rekrytointi on onnistunut hyvin. Sijaisia saadaan tarvittaessa.
- Segmentointimahdollisuuksia on alettu hyödyntämään aktiivisemmin. Määräaikaisten terveystarkastusten sähköinen segmentointi pilottina. Hoidon porrastus on lisännyt kouluterveydenhoitajien työtä.
- Näky -pilotissa tutkitaan lasten tarkkaavaisuuden ja toiminnanohjauksen taitoja
- Vaikuttavuusvalmennus koululaisten ylipainoon. Kouluiäisten ylipainokehitys on ollut nousujohteinen.

- Opiskeluhoollon palveluiden, koulutuksen järjestäjien ja muiden yhteistyötahojen yhteistyökysymykset

- Rekrytoinnit onnistuneet hyvin. Henkilömitoitus toteutuu.
- Lääkärimitoituksessa edelleen haasteita.
- Yhtenäisempi ikäraja tasapainottaa tilannetta. Koetaan, että resurssit on yhdessä paikassa.
- Vuoden 2025 kutsuntatarkastukset alkavat keväällä. Lakimuutos vuonna 2026 mahdollisesti tulee muuttamaan tilannetta.
- opiskeluhoollon palveluissa kehitetään segmentointia terveystarkastuksiin. Sähköisen ajanvarauksen laajeneminen ja yhdenmukaistaminen. On todettu, että nuorille itselleen sähköinen ajanvaraus on mahdollisesti mieluisempi, kuin esimerkiksi soittaminen. Toisella asteella siirtymä digitaalisia palveluita tehostamaan voi olla helpompaa, kuin peruskoululaisten kohdalla, joilla ei vielä ole pankkitunnuksia tunnistautumista varten. Terapiatakuuseen valmistautuminen käynnissä.

Kuraattorit ja psykologit

- Tiimirakennetta on muutettu vuoden 2025 alusta. Kuraattorin ja psykologit omina tiimeinään.
- Monialaiset tiimit, psykologien tutkimustiimi ja konsultaatio tukena alueilla, joissa psykologi puuttuu
- Kuraattorien rekrytointi on sujunut hyvin. Psykologien rekrytoinneissa vielä jonkin verran haasteita.
- Kuraattorityön kehittäminen on vuoden 2025 painopiste (Hyvän työn -hanke. Lisäksi yhteisöllisen työn kehittäminen, missä on nuorisotyö mukana
- Syksyllä 2024 yläkoululaisilta ja toisen asteen opiskelijoilta kerätyn asiakaspalautteen mukaan opiskelijat ovat kokeneet, että heistä on pidetty huolta ja ovat saaneet avun, kun ovat sitä hakeneet.

Opiskeluhoitopalveluiden ja koulutuksenjärjestäjien yhteistyökysymykset

- Hyvinvointialue on kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien tukena turvallisen lääkehoitosuunnitelman laatimisessa (varhaiskasvatus ja perusopetus). Tavoite on yhdenmukaistaa käytäntöjä sekä turvata henkilöstön riittävä tieto ja osaaminen.
- Otetaan käytäntöön taulukko, minkä avulla seurataan opiskeluhoitopalveluiden resurssien toteutumista ja lakisääteisten terveystarkastusten ja aikarajojen toteutumisesta. Tästä tehdään raportointi sivistysjohtajille kuntiin puolivuositain.

Wilma

- Wilman käyttöä edelleen on harkittu hyvinvointialueen alkaessa. Järjestelmä on otettu tarkasteluun mm. tietosuojalakiin perustuvien seikkojen osalta. Äänekosken kaupunki kehitellyt Wilman toimintoja niin, että laki ja tieturva tulee paremmin huomioitua. Äänekoskelta ovat tarjoutuneet olemaan apuna laajemmin, mikäli tarvetta oppilaitoksissa esiintyy. Seppo Huhtiniemeen voi olla yhteydessä, mikäli hyvinvointialueen puolelta herää kysymyksiä Wilmaan liittyen.

- Muut asiat

- Lukiokoulutuksen ja perusopetuksen yhteistyö. Keskustelua, kuinka tieto Yhteistyöryhmän toiminnasta jakautuu edelleen.
- Uusi aluevaltuusto valitsee kesän aikana uuden Alueellisen opiskeluhoollon yhteistyöryhmän kokoonpanon. Kati Kallimo päättää nimeämisestä.

Kokous päätettiin klo17.55.